

Oponentský posudok habilitačnej práce

Autor: **PhDr. Peter Olexák, PhD.**
Názov habilitačnej práce: **Neskorá antika a rané kresťanstvo**
Oponent: **prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.**

Podľa Zákona MŠVVaŠ SR č. 131/2002 o vysokých školách predkladám oponentský posudok na habilitačnú prácu v študijnom odbore 2.1.7 História.

1. Aktuálnosť zvolenej témy

Autor si za tému svojej habilitačnej práce vybral dobu neskorej antiky a raného kresťanstva, dobu ktorú historici zvyknú nazývať tiež érou prelomu vekov. Je to téma, ktorá je pre pochopenie neskoršieho vývoja sveta vrátane súčasnosti neopísateľne dôležitá, bez poznania ktorej neporozumieme nasledujúcim dejinám. Preto považuje zvolenie si tejto témy PhDr. Olexákom za veľmi aktuálne. Zvlášť ak zoberieme do úvahy koľko podobných prác v našom prostredí je publikovaných. Preto vítame možnosť oponovať prácu s takýmto obsahom.

2. Štruktúra a obsahová stránka práce

Práca sa skladá, a inak to ani nie je možné, z teoretickej časti. Autor sa neusiluje o systematický a chronologicky presný výklad dejín neskorej antiky a raného kresťanstva. Skôr sa venuje jednotlivým otázkam, ktoré sa nachádzali v spektre záujmov vtedajšej kristianizujúcej sa spoločnosti. Kapitoly celej práce sú zoradené skôr tematicky. Čo znamená byť kresťanom? Mníšstvo. Arianizmus. Voľba a funkcia biskupov. Kresťania a divadlo. Mágia. Zmierenie a pokánie. To sú základné témy práce, ktoré sú zároveň v záhlaví jednotlivých kapitol.

Obsahovo je teda práca predovšetkým všeobecným zhrnutím poznatkov o jednotlivých zo spomínaných tém či otázok. Prirodzene, že podobným štýlom štruktúry práce je možné vybrať si veľa iných tém, ktoré znepokojovali či zaujímali neskoroantickú spoločnosť. To by však prácu neúmerne rozšírilo.

3. Preukázanie teoretických vedomostí k danej téme

Autor sa podľa nášho názoru orientuje v problematike veľmi dobre. Použitá literatúra, jej spracovanie, vlastné skúsenosti, pozorovacie schopnosti a urobenie deduktívnych súdov práci prisudzujú známky potrebnej kvality, kladenej na takýto typ prác. Navyše autor píše celkom pútavo, bez zbytočných pleonazmov. Tým sa dostávame k metodologickej a metodologickej časti práce.

4. Metodologická a metodická stránka práce

Práca po metodologickej a metodologickej stránke nemôžeme nič vytknúť. Ak je metóda cestou k cieľu, potom konštatujeme, že je napísaná bez vážnejších nedostatkov.

5. Práca s literatúrou (rozsah, štruktúra, reprezentatívnosť, dodržanie citačnej normy)

V zozname bibliografických odkazov nachádzame veľký počet významných kníh, či už súčasných autorov alebo edície prameňov zo skúmanej oblasti. Počet použitej literatúry a jej kvalita nemôžu vyvolávať nijaké námietky. Jedine čo by sme autorovi odporúčali je pozrieť sa aj do ruskojazyčnej literatúry venovanej tejto otázke. A. Gorskiy, V. Bolotov, A. Rudokvas, A. Afonasin a iní sú autormi, ktorí si zaslúžia pozornosť. To nie je výčitka, ale odporúčanie.

6. Formálna stránka práce

Formálna stránka práce je veľmi dobrá. Práca je rozsiahla, veľmi prevyšujúc požadovanú normu. Dokonca vyšla aj knižne v peknom, hoci paperbekovom vydaní.

7. Záver a otázky na obhajobu:

Záverom konštatujeme, že cieľ ktorý autor sledoval, sa mu podarilo takmer bez výhrad naplniť. Predložená práca určite prispela a ešte príspeje k hlbšiemu poznaniu dejín raného kresťanstva a neskorej antiky.

Habilitačnú prácu Neskorá antika a rané kresťanstvo habilitanta PhDr. Petra Olexáka, PhD., odporúčam prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe odporúčam udeliť akademický titul docent v študijnom odbore 2.1.7 História.

Prešov, 26. 9. 2016

prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.